

вантажів що перевозяться авіаційним транспортом [Текст] // 9-та міжнародна науково-практична конференція «Ринок послуг комплексних транспортних систем та прикладні проблеми логістики 2007» / Т. Ю. Габрієлова, С. Л. Литвиненко. – К.: Міністерство транспорту та зв'язку України, 2007. – С. 219-222. 4. Константинов А. С. Применение специальной погрузочной оснастки при перевозках уникальных грузов транспортным рамповым самолетом Ан-124-100 [Текст]: Новые технологии в авиационной промышленности: сборник научных трудов Ульяновского государственного технического университета / А. С. Константинов. – Ульяновск: УГТУ, 2002. – С. 92-95.

Н.О. Вацик

Національний університет “Львівська політехніка”

МІСЦЕ ВИТРАТ НА ЕКСПОРТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

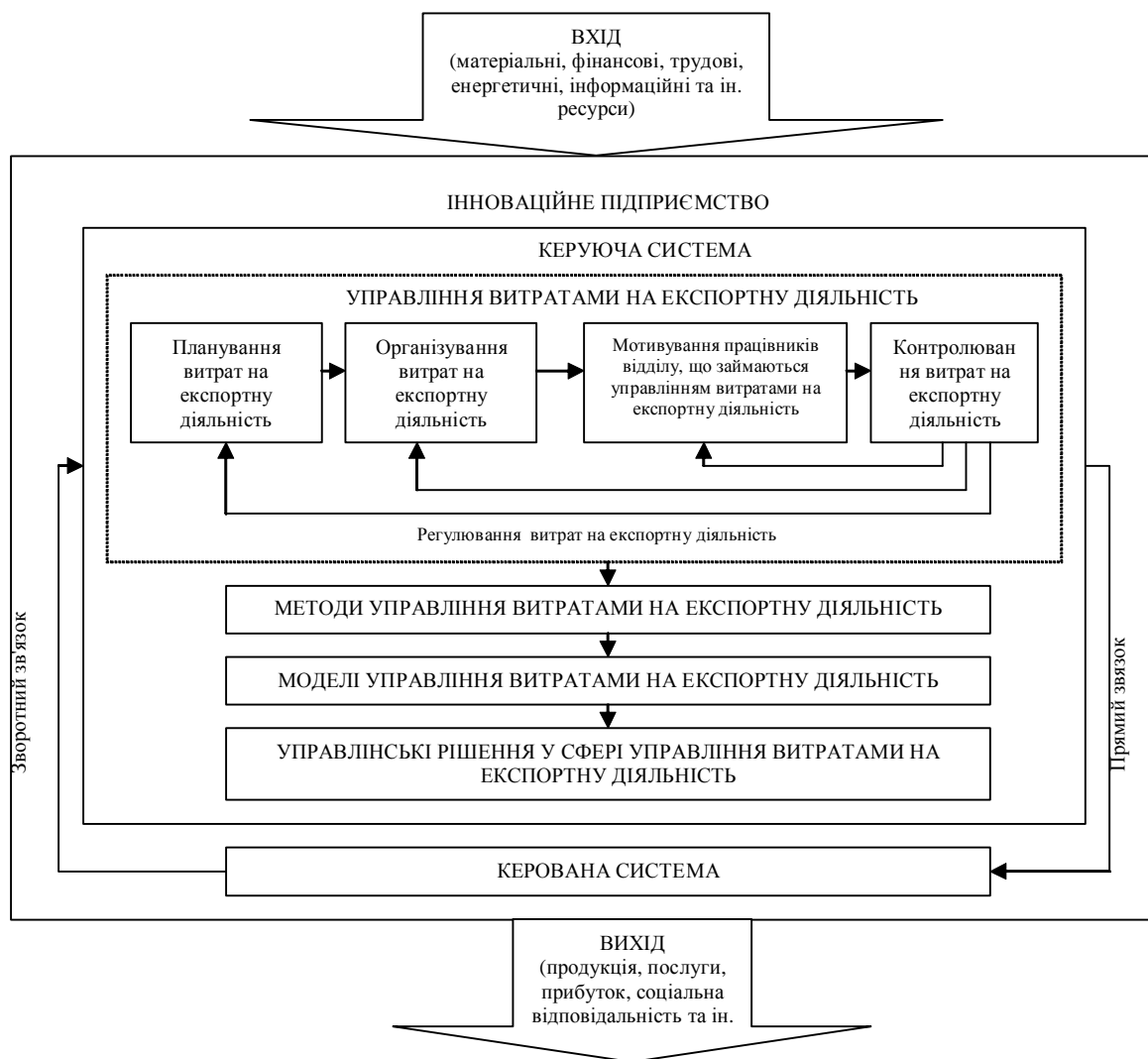
© Вацик Н.О., 2011

З метою забезпечення стабільного функціонування і розвитку будь-якого підприємства, в т. ч. експортноорієнтованого, невід'ємним елементом, необхідним при провадженні виробничо-господарської та зовнішньоекономічної діяльності та ефективного управління нею з метою отримання максимальних результатів, досягнення високих показників економічної ефективності та результативності, є витрати. Перед кожним підприємством незалежно від сфери та профілю діяльності важливим у процесі управління постає питання визначення витрат, понесених на виробництво і реалізацію продукції, оплату праці адміністративного і виробничого персоналу, дослідження ринку, закупівлю обладнання, проведення рекламної кампанії, страхування, модифікацію та модернізацію товарів відповідно до потреб реальних та потенційних споживачів як внутрішнього, так і зовнішнього ринків, витрат на обслуговування зовнішньоекономічних операцій тощо.

В умовах глобалізації, посилення ролі міжнародних відносин, поглиблення міжнародного поділу праці особливого значення набуває місце національної економіки в системі міжнародних економічних відносин, яке визначається реалізацією діяльності суб'єктів господарювання в сфері зовнішньоекономічної діяльності. Одним із найсуттєвіших видів такої діяльності для будь-якої економіки, в т. ч. вітчизняної, є експорт (за даними Державного комітету статистики України у 2010 р. експорт вітчизняної продукції до країн світу збільшився на 29,8% порівняно з 2009 р. [1]). Експорт – це одне з основних понять, що характеризує міжнародний рух товарів та використовується для усестороннього аналізування міжнародної торгівлі будь-якої держави, сутність якого становить потік товарів, що передбачає їх продаж та вивезення за кордон з метою передавання у власність іноземному партнеру тощо [2, с. 22-23; 3 с. 52]. Саме експортні операції свідчать про включення держави у світове господарство і перспективи й можливості розвитку. З впевненістю можна стверджувати, що на даному етапі розвитку ринкових відносин лише продукція інноваційних підприємств користується значним попитом у іноземних споживачів, отже лише такі товари повинні експортуватись вітчизняними виробниками тощо.

Оскільки будь-яка діяльність, в т.ч. зовнішньоекономічна, супроводжується виникненням різного виду витрат, тому для прийняття ефективних обґрунтованих управлінських рішень у сфері експортних операцій особливо відчутним постає питання виділення витрат на експортну діяльність у окрему категорію і відповідно робить їх одним із найважливіших об'єктів системи управління експортною діяльністю. На жаль у сучасних літературних джерелах недостатньо висвітлені питання управління експортною діяльністю, зокрема питання щодо управління витратами такої діяльності. Витрати на експортну діяльність поняття, що не підлягало ретельному дослідженню з боку

вітчизняних і зарубіжних науковців, тому відповідно немає єдиного його трактування. Лише Гаврилишин Б.Д., Мочерний С.В., Ларіна Я.С., Устинко О.А., Юрій С.І. виділяють такі витрати як окремий вид у загальній системі витрат і надають таке тлумачення: «витрати на експорт – витрати, що пов’язані з вивезенням та продажем на зовнішньому ринку національних товарів та послуг та охоплюють витрати на упакування за міжнародними стандартами, на міжнародну інформацію, рекламу та ін.» [4, с. 205; 5 с. 103]. Виділення даних витрат дозволить вітчизняним підприємствам на першому етапі прийняття рішення щодо виходу на зовнішні ринки з метою реалізації власної продукції іноземним споживачам визначити доцільність проведення таких операцій, уникнути необґрунтованих витрат, розрахувати можливий розмір отриманого прибутку, рівня рентабельності, показників валютної ефективності та валютного ефекту чи удосконалити структуру витрат на виробництво продукції, що підлягає експортуванню за допомогою розробленої класифікації витрат на таку діяльність тощо. Місце витрат на експортну діяльність у загальній системі управління інноваційного підприємства наведено на рисунок (рис. побудований за [6])

Місце витрат на експортну діяльність у загальній системі управління інноваційного підприємства

Система управління витратами на експортну діяльність інноваційного підприємства матиме класичну структуру, побудовану за функціональним підходом. Тобто підприємство спроектоване як відкрита система, що має вхід і вихід та відповідно складається з керуючої та керованої підсистем. Процес управління витратами на експортну діяльність за даним підходом охоплюватиме функції, методи, моделі управління, управлінські рішення, комунікації, керівництво тощо

Створення даної системи управління витратами на експортну діяльність, а також виділення таких витрат у окрему категорію у сучасних умовах ведення бізнесу відіграє значну роль та передбачає зменшення рівня ризиковості проведення експортних операцій та ризику недоотримання чи втрати частини прибутку, а також мінімізацію витрат на обслуговування експортних операцій, підвищить рівень дохідності та рентабельності за такими операціями тощо.

Тому на даному етапі особливо важливим є розроблення теоретичних та прикладних засад управління витратами на експортну діяльність стосовно чіткої ідентифікації сутності та класифікації таких витрат, методів та механізмів їх аналізування та оцінювання, формування моделей управління такими витратами тощо.

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>. 2. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб.- 6-те вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 406 с.- (Вища освіта ХХІ століття). 3. Георгіаді Н.Г., князь С.В., Передало Х.С., Берлінг Р.З. Основи зовнішньоекономічної діяльності: теоретичні основи і прикладні аспекти.: Навч.-метод. посіб. – Львів: «Інтелект-Захід», 2006. – 260 с. 4. Економічна енциклопедія. Том 1./ За ред. Гаврилишина Б.Д. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 863 с. 5. Мочерний С.В., Ларіна Я.С., Устинко О.А., Юрій С.І. Економічний енциклопедичний словник: У 2 т. Т.1/ За ред.. С.В. Мочерного. – Львів: Світ, 2005. – 616 с. 6. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: Підручник. – К.: «Академвидав», 2003. – 416 с. (Альма-матер).

Н.М. Вдовенко

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКВАКУЛЬТУРНОГО ВИРОБНИЦТВА

© Вдовенко Н.М., 2011

Розвиток ринкових відносин, зміна економічних умов господарювання, скорочення державних інвестицій вимагають пошуку нових для рибогосподарських підприємств шляхів інтенсифікації виробничих процесів, джерел надходження грошових коштів. Підвищення рівня доходів населення стимулює збільшення попиту на продукцію, вирощену і вироблену за новими технологіями, із свіжої сировини, розфасовану в зручну упаковку та в широкому асортименті. Разом з тим в Україні існує значний дефіцит потужностей з базової переробки риби (розділення, копчення, маринування, фасування та пакування). Практично відсутнє виробництво для якісної переробки делікатесної риби. Нині повністю відсутні потужності з рибної кулінарії, найбільш необхідної кінцевим споживачам, відсутні сучасні технології з виробництва консервів.

Незважаючи на те, що в рибній галузі домінує імпортна сировина і створено кон'юнктуру ринку, на сьогодні іноземні інвестиції в основні засоби галузі через відсутність механізму їх залучення не здійснюються. При цьому в країнах Балтії, Росії і Польщі спостерігається значна інвестиційна активність, насамперед, з боку країн-експортерів риби, найбільш зацікавлених у розвитку інфраструктури ринків збуту. Для створюваних складних систем ефективний проект може бути розроблений тільки на основі системного підходу, який складається з наступних процедур: визначення зовнішніх і внутрішніх цілей системи; виокремлення системи із середовища, вивчення відносин системи з зовнішнім середовищем; прогнозування поведінки системи; опис інформаційних потоків у системі; вибір для системи методів управління її функціонуванням; інвестиції. Таким чином, ситуація, що склалася в інфраструктурі ринку продукції аквакультури,